

Ο φόβος του κενού και η στρατηγική αυτονομία

Οταν με την απόφαση Ομπάμα «να αποσυρθεί το τελευταίο αμερικανικό ταγκ από την Ευρώπη» έγινε εμφανής ο «αναχωρητισμός» των ΗΠΑ και όταν ο Ντόναλντ Τραμπ απειλούσε επανειλημμένα να αποχωρήσει από το ΝΑΤΟ, καταγγέλλοντας την έλλειψη ανάμειξης της ΕΕ στη Συμμαχία, βοή ανησυχίας υψώθηκε από τα κράτη - μέλη. Οι ΗΠΑ έδειχναν να μην ενδιαφέρονται για ανάληψη σημαντικών στρατιωτικών επιχειρήσεων στην Αφρική και τη Μέση Ανατολή, με τη στρόφηση του ενδιαφέροντός τους σε Ασία και Ειρηνικό να συνταράζει όσους έβλεπαν τρίτους, έτοιμους να πληρώσουν το κενό. Όπως Μόσχα και Αγκυρα έπραξαν σε Συρία, Ναγκόρνο Καραμπάχ και Λιβύη. Η έλευση Μπάιντεν αναπτέρωσε το ευρωπαϊκό ηθικό και οι αμερικανικοί χειρισμοί του Ουκρανικού έδειξαν ότι η Ουάσιγκτον δεν εγκατέλειπε την Ευρώπη. Και δεν θα ήταν υπερβολή να λεχθεί πως η Ουκρανία σήμερα δεν θα ήταν ανεξάρτητο κράτος αν οι ΗΠΑ δεν είχαν παρέμβει καθοριστικά.

Αυτό όμως δε σήμανε και σχέση πλέον ισοτιμίας ΗΠΑ - ΕΕ. Για να μπορέσει όμως η ΕΕ να ακολουθήσει το όραμά της, δεν μπορεί να αναμένει εσαεί την πέραν του Ατλαντικού επίνευση ή καθοδήγηση. Μια Ευρώπη «με

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΑΛΙΚΗ

προσωπικότητα» αποτελεί στην ουσία προϋπόθεση για ένα πραγματικά αποτελεσματικό ΝΑΤΟ. Παράλληλα, καλό είναι να έχουν κατά νου οι ευρωπαϊκές ηγεσίες τι μέλλει γενέσθαι αν μια νέα αμερικανική ηγεσία, με το ενδιαφέρον πολύ πιο έντονο για την Ασία, τοποθετήσει σε ήσσονα μοίρα την Ευρώπη. Και γι' αυτό το ενδεχόμενο, σκόπημο είναι να σταθμίζονται όσα πολύ σοβαρά διακηρύσσει ο πρόεδρος της Γαλλίας. Στις επικρίσεις για την πρόσφατη επίσκεψή του στο Πεκίνο υπενθύμισε πως «ως σταθερός και αξιόπιστος σύμμαχος

των ΗΠΑ, πριν από το ταξίδι του στην Κίνα, επικοινωνήσαμε με τον αμερικανικό πρόεδρο προκειμένου να υπάρξει συντονισμός προσέγγισης Ουάσιγκτον - Παρισιού με το Πεκίνο». Ο Εμανουέλ Μακρόν – ο μόνος ευρωπαίος ηγέτης που εκφράζει ουσιαστικό πολιτικό λόγο για την Ευρώπη και τις τύχες της – δεν εμφανίζεται ως πολέμιος της Συμμαχίας. Τον αδικούν μάλλον μερικοί μεμφόμενοι την προσπάθειά του να υπερασπιστεί ευρωπαϊκές αξίες και συμφέροντα και μάλιστα σε μια περίοδο όπου πρέπει να στηριχτούμε και στις δυνάμεις μας για τη διασφάλιση του μέλλοντός μας. Ας μην ξεχνάμε πως η ευρωπαϊκή Λευκή Βίβλος για την Αμυνα (1994) χάραξε το πρώτο περίγραμμα της ευρωπαϊκής στρατηγικής αυτονομίας μέσα στο ίδιο το ΝΑΤΟ. Και ότι στα Συμπεράσματα του Συμβουλίου (19-20/12/2013) σημειώθηκε ότι «η Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Αμυνας θα συνεχίσει να αναπτύσσεται πλήρως συμπληρωματικά με το ΝΑΤΟ, στο πλαίσιο της στρατηγικής εταιρικής σχέσης ΕΕ - ΝΑΤΟ, σεβόμενη την αυτονομία λήψης αποφάσεων και τις αντίστοιχες διαδικασίες». Το ίδιο και η Παγκόσμια Στρατηγική - EU Global Strategy του Συμβουλίου της ΕΕ (2016) που επιβεβαιώνει την ανάπτυξη αυτονομίας στο πλαίσιο της Ατλαντικής Συμμαχίας.

Οι μέχρι σήμερα προσπάθειες και διακηρύξεις οργάνων και ηγετών της ΕΕ δεν ήταν απλές ασκήσεις επί χάρτου. Η δραστηριοποίηση του γάλλου προέδρου για κινητοποίηση των ευρωπαϊκών πρωτευουσών προς υλοποίηση όσων οι ίδιες έχουν αποφασίσει δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην εξυπηρέτηση στενών εθνικών συμφερόντων. Εξάλλου, αν η γαλλική φωνή δεν ακουγόταν, ποια άλλη θα περιμέναμε να ακούσουμε; Τώρα που φαίνεται να ξεκινά η συζήτηση, ας προχωρήσει υπεύθυνα και με σοβαρότητα. Οι πολλοί κίνδυνοι που ελλοχεύουν, εξωτερικοί και εσωτερικοί, είναι ικανοί να μετατρέψουν την Ενωση σε έναν άβουλο ευρωπαϊκό ευνούχο που βαυκαλίζεται με την εντύπωση ότι έχει βάρος.

Ο Γιώργος Κακλικής είναι ηρέαθης επί τιμή, ειδικός σύμβουλος του **ΕΛΙΑΜΕΠ**